

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Alex. Ștefănescu. — *Justiția comisiunilor.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III.* — Recurs în interesul legii. — Decizia Curții de apel dată în recurs. — Neadmisibilitate.

Curtea de Apel din Iași S. I. — Divorț. — Soț reclamant. — Dezistare. — Consilii. — Recurs,
(C. Chiriac cu Cleopatra Chiriac).

Trib. Covurlui, S. II. — Faliment. — Moratoriu. — Revocare.
(Iulian Masler cu B. Waldman și alții).

Jurisprudența străină.

Bibliografie.

Ordonanța Trib. Ilfov S. I. com.

Justiția comisiunilor

Dela o vreme, mai ales după război, se constată o tendință care nu pare a se micșora, a legiuitorului nostru, anume aceea că în anume materii, anume chestiuni și interese sunt scoase din competența jurisdicțională a instanțelor judiciare ordinare și date spre judecare unor organe speciale numite comisiuni. Și pentru ca aceste noi organe de judecată să aibe autoritatea pe care însuși legiuitorul a crezut necesar s'o aibe, a prevăzut dispoziția ca aceste noi instanțe să fie prezidate de un magistrat. Azistăm, cum vedem, într'o măsură destul de însemnată, pentru că legile speciale de competența nouilor instanțe sunt numeroase, la justiția comisiunilor.

Caracterul social, mai mult sau mai puțin pronunțat, al chestiunilor venite spre examinare și soluționare acestor instanțe de judecată *sui generis*, unit cu inevitabila psihologie de nuanță specifică a societăților omenești după cataclisme, psihologie de care, prin repercusiune, evident, se resimt și conducătorii și legiuitorii, explică, poate, până la un punct această tendință. Căci nu credem ca legiuitorul vremurilor actuale să atribue noțiunii de „justiție“ numai acel înțeles, simplu și obișnuit pe care îl dă acestei noțiuni toată lumea, înțeles referitor

la activitatea instanțelor judiciare de a tranșa prin hotărârile lor, numai diferende de natură civilă, comercială or penală, pe care membrii societății le au unii față de alții, sau față de autoritatea constituită.

Justiție înseamnă satisfacerea și soluționarea, după lege, a orărei pretențiuni ce are o persoană privitoare la libertatea sa, la bunurile sale materiale, la onoarea sa, la conștiința sa. Este tot atâta justiție și într'un proces de natură disciplinară intentat unui funcționar public pentru abateri dela îndatoririle sale profesionale, proces pe care-l va judeca o comisie compusă din membri în majoritatea lor fără cea mai mică independență, — câtă este, ba poate mai multă, dacă ne putem exprima astfel, într'un proces penal în care acelaș funcționar este invinuit pentru săvârșirea unui delict sau contravenție. Căci în procesul disciplinar soluția poate fi chiar destituirea lui din funcțiune, adică rămânerea lui și a familiei lui fără existența de toate zilele — pedeapsă ce o pronunță o „comisie“, —, în timp ce în procesul penal pedeapsa poate fi, de cele mai multe ori, o simplă amendă.

Este tot atâta justiție într'un proces de natură fiscală — proces pentru care cele două grade de jurisdicție sunt „comisiuni“, câtă este într'un proces prin care justițiabilului pârât i se pretinde de semenul său reclamant, cu titlu de datorie împrumutată și neachitată o sumă de bani. Căci după cum în primul caz fiecare suntem obligați a da statului, pentru nevoile sale, care, fără îndoială, sunt și ale noastre (nu în înțelesul, de sigur, în care, din nenorocire, oare cari reprezentanți ai statului au crezut că nevoile lor trebuiesc satisfăcute cu ceea ce se cuvine acestuia) ce îi datorăm după lege, asemenea tot legea ne obligă să dăm ceea ce datorăm altuia. În ambele cazuri nu este drept să nu dăm cât, după lege, datorăm, după cum nu este drept să dăm mai mult decât ce datorăm. Din lege, sau din convenție. Justiție într'un caz, Justiție în altul.

Și atunci se impune întrebarea: de ce într'un caz dreptatea se dă de oameni pregătiți pentru aceasta, de instanțele judecătorești, iar în al doilea de organe a căror compunere, exceptând pe magistratul președinte, nu întărește convingerea justițiabilului

că este judecat de oameni independenți și de oameni pregătiți?

* * *

Plecând dela principiul care nu poate suferi cea mai mică știrbire că împărțitorul de dreptate trebuie, este de dorit, mai bine zis, să aibe însușirile unui caracter deplin, să fie de o putere de rezistență dintre cele mai solide, rezistență care să-l facă să nu cedeze nici tentațiilor care îi oferă bucurii și mulțumiri materiale și de vanitate, nici presiunilor amenințătoare ce și-ar produce efectul prin tot felul de amărăciuni; că judecătorul pe lângă aceste însușiri de ordine morală, trebuie să mai îndeplinească și cerința unei pregătiri speciale, profesionale, fără de care oficiul prestat de el ar suferi, fiind în contradicție cu dispozițiile de lege —, plecând dela acest principiu, va trebui să constatăm că „judecătorii“ diferitelor comisii sunt departe de a îndeplini aceste condiții.

Misiunea de judecător, referitoare la orice chestiune, nu poate fi dată decât de acei oameni formați moralmente și pregătiți special pentru acest delicat și important rol, și nu se poate susține, cum s'a încercat, că lipsurile membrilor comisiunilor nu și produc efecte în ordinea de idei de care vorbim, fiindcă ar lucra sub conducerea președintelui, magistrat de carieră.

Scăderile acestor „colegi“ de judecată rămân ceea ce sunt: scăderi cu manifestări și consecințe cu adevarat îngrijitoare. Greu, foarte greu, pot fi atenuate.

La aceste scăderi de ordine personală se mai adaugă altele cu mult mai mari și fără remediu. Acestea din urmă sunt din acelea a căror lipsă de remediu nu este imputabilă funcționarului sau cetățeanului, puși să îndeplinească un rol la care nici odată nu s'au gândit; ci această lipsă de remediu este datorită insuficienței morale care, după război, bântue tot mai puternic societatea noastră; mentalității și moravurilor noastre în care, fatal, a trebuit să trăiască și cetățeanul ca și funcționarul român. Nota caracteristică a acestei mentalități și acestor moravuri este aceea de a vede, în sensul în care vorbim, în funcționarul statului, un mijloc, un instrument de satisfacerea unor interese care, de cele mai multe ori, sunt departe de a se echivala cu interesele instituției, deci ale Statului. Aceste interese sunt interese de ură, de răzbunare sau interese politice. Lipsa de remediu prin urmare este reproșabilă celor care au un rol de conducere, de inițiativă, deci și de primenire sufletească.

Un exemplu va lămuri, sper, ce însemnează justiția dată de aceste noi organe de judecată.

Se judecă de comisia disciplinară după statutul funcționarilor publici cazul următor:

Un funcționar comunal, care fusese îndepărtat din serviciu pentru anume învinuiri, obține dela contenciosul Curții de Apel respective reintegrarea.

Comuna atacă cu recurs decizia contenciosului. Decizia atacată cu recurs, pe baza art. 11 din legea contenciosului, suspendată în efectele sale de executare.

Autoritatea comunală dă din nou în judecată pe funcționarul în chestiune înaintea comisiei disciplinare, cerând din nou îndepărtarea lui pentru aceleași motive ca mai înainte. Se prezintă procesul comisiei spre judecare. Ei bine, soluția acestui al doilea proces, este cred, evidentă pentru ori și cine: inadmisibilitatea. Cu toate acestea, deși președintele comisiei să silește să evidențieze inadmisibilitatea, cei doi membri din comisie, funcționari administrativi din lipsă de independență sancționată cu tot ce pasiunea omenească dublată de pasiunea politică este în stare să facă ca șicane și amărăciune, pronunță în majoritate, din nou îndepărtarea din funcțiune.

Alta în continuare și în legătură cu primul exemplu.

Funcționarul cere revizuirea acestei decizii dată cu opinie separată a președintelui, pe motiv de contrarietate între cuprinsul ei — îndepărtarea din serviciu — și cuprinsul deciziei contenciosului care hotărâse reintegrarea. Aceeași membri cari hotărâseră îndepărtarea decid acum pentru aceleași motive revizuirea deciziei lor. Se schimbă șeful administrativ din gruparea politică din care se bănuia că numitul funcționar nu ar face parte. În zadar se străduiește președintele comisiei să evidențieze „colegilor“ lui că nu orice contrarietate de hotărâri duce la revizuirea uneia din ele; în zadar le vorbește despre această cale extraordinară de atac pe care procedura civilă o prevede numai în cazurile precise. Revizuirea se pronunță, evident, în majoritate.

Acești funcționari nu pot fi învinuiți că nu aveau elementare cunoștințe de drept. Căci pregătirea lor era alta. Dar nu pot fi învinuiți nici de lipsă de independență; dacă, cum am spus mai sus, „cei cari aveau un rol de conducere și primenire sufletească“ sub ordinele cărora cei doi își făceau serviciul lor obișnuit, vor fi pretinzând ceea ce nu s'ar fi cuvenit: o anume părere în cauza cutare.

Și să nu se uite că deciziile unor asemenea comisii sunt definitive și executorii.

Dar când este vorba de judecata comisiunilor de impuneri, aici greutatea de a face dreptate pentru președintele comisiei, magistrat de carieră, nu numai că nu dispăre, dar se mărește.

În materie fiscală, să nu se uite, cele două grade de jurisdicție sunt comisii. Numai recursul îl judecă instanțele judecătorești ordinare.

Un coleg, prim-președinte de Tribunal, îmi istorisea următorul caz, care, sub diferite variante, ca președinte al comisiei fiscale de apel, i se prezintă destul de des: prima comisie de impunere dela comună, care, deși alcătuită după lege, totuși din punctul de vedere al înțelegerii atribuțiilor sale,

s'ar putea spune că este alcătuită cum Dumnezeu dă, întocmește un proces-verbal de impunere prin care un amărât de gospodar, care avea vreo 5—6 oi pentru trebuințele casei este de odată ridicat la rangul de proprietar de sute de oi; iar alt sătean impus până la acea dată pentru 7—8 pogoane, cât în realitate avea, se vede deodată cu impozit pentru 50—60 de pogoane. În nici unul din aceste procese-verbale nu se arată pe ce anume s'a întemeiat „comisia“ când a fixat această stare materială contribuabililor.

Procesele-verbale, evident, atacate cu apel. La ce rezultat ajung străduințele colegului, președinte al comisiei, de a convinge pe colegii din comisie că un asemenea proces-verbal nu poate face nici o probă, atâta timp cât nu se arată temeiurile de fapt pe care semnatarii lui s'au sprijinit când l-au redactat, când ceilalți doi — reprezentantul fiscalului, ca și al contribuabililor, acesta din urmă primind ușor un anumit fel de a vedea, din motive de ușurare personală — susțin sus și tare că chiar un asemenea proces-verbal astfel întocmit, de vreme ce este al unei „comisii“ de vreme ce este un act „oficial“ trebuie ținut în seamă?

Cu mare greutate se amână cauza ca apelantul contribuabil, noul proprietar de oi, ridicat la această treaptă subit de comisia de impuneri, ca și proprietarul de atâtea pogoane, să combată „cele constatate“ de comisie.

La termen apelantul se prezintă, cel cu oile, cu un certificat dat de primărie în conformitate cu registrul de vite; din care reese că numărul oilor ce are este de 7—8 oi. Este chestiunea controversată în comisie de a se ști dacă mieii de anul trecut trebuie sau nu considerați ca oi!

Se ivește chestiunea de principiu: în fața acestor două acte care din ele trebuie să primeze: procesul-verbal sau certificatul?

Se mai poate sta la îndoială? Concluzia: cu majoritate — președintele evident în minoritate — se hotărăște definitiv că cetățeanul în chestiune este și rămâne mare proprietar de oi. La fel cu cel de al doilea.

* * *

Acestea sunt exemple din care se poate face o idee de justiția comisiunilor. Dacă este exact principiul că generalizările nu sunt un sistem de raționament care să ne ducă în totdeauna la cel mai bun rezultat, putem spune însă, în ordinea de idei din rândurile de față, că rolul calitativ al noilor organe de judecată — cel puțin ale celor două organe despre care vorbim mai sus — lasă foarte mult de dorit.

Socotim ca o ameliorare a acestei stări de lucruri că următoarea modificare se impune: în materie fiscală al doilea grad de jurisdicție să fie instanțele judecătorești, adică apelul, iar nu comisiile de apel, care există pe lângă fiecare administrație financiară, iar hotărârile comisiunilor disciplinare să nu

fie, cum prevede art. 108 din regulamentul legii statutului funcționarilor publici, definitive și executorii. Chiar fără recurs cum a decis, nu de mult, Suprema instanță.

Alex. Ștefănescu
Prim-Președintele Tribunalului
Trei Scaune

Sf. Gheorghe.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 10 Octombrie 1928.

Președinția D-lui Ar. Alexandrescu, consilier

Procurorul General al Inaltei Curți de Casație în interesul legii

RECURS ÎN INTERESUL LEGII. — DACĂ POATE FI PĂCUT ÎN CONTRA UNEI DECIZIUNI A CURȚII DE APEL PRONUNȚATĂ ÎN RECURS. — ART. 21 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE.

Din dispozițiunile art. 21 din legea Curții de Casație, rezultă că recursul în interesul legii, se poate face numai în acel caz, când părțile nu au uzat de dreptul lor de recurs, afară de cazul când hotărârea s'a dat cu exces de putere sau fără competență, de oare-ce contra unei hotărâri pronunțată în recurs, este inadmisibil un drept în al doilea recurs; ast-fel că este inadmisibil recursul prin care Procurorul general de pe lângă Inalta Curte de Casație, ar ataca în interesul legii, o decizie a Curții de Apel, pe care aceasta a pronunțat-o ca instanță de casare.

No. 876.—Respins ca inadmisibil recursul făcut de Procurorul General de pe lângă Inalta Curte de Casație în contra deciziei Curții de Apel din Craiova cu No. 58 din 9 Noembrie 1926.

Curtea deliberând,

Având în vedere cererea de casare făcută de d-l procuror general de pe lângă această Inaltă Curte, în baza art. 21 din legea organică a Curții de Casație, prin care susține că s'ar fi violat și greșit interpretat art. 9 și 12 din legea fondului comunal din 1 Martie 1903, prin hotărârea Tribunalului cât și a Curții de Apel date în speță, căci ele dau o interpretare cu totul nerațională și nelogică textelor art. 9 și 12 din legea fondului comunal, și ajung la o concluzie care nu rezultă nici din textul nici din spiritul legii, și anume că produsele de natura celor prevăzute în art. 9 din legea fondului comunal, pot să plece dela locul de origine fără a se plăti taxa cuvenită fiscalului, fie de către producător, fie de către cumpărător, sau de orice altă persoană sub orice titlu, destul numai ca receptorul să fi fost avizat de ridicarea mărfii;

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs și actele aflate la dosar se constată că prin procesul-verbal cu data de 25 Septembrie 1924, controlorul financiar I. Fărășeanu, constată că

proprietarul de vie George Ciupag din comuna Calafat județul Dolj a contravenit dispozițiilor art. 9 din legea fondului comunal din 1 Martie 1903, prin aceea că a ridicat și transportat dela via sa la prăvălia lui din Calafat și pus în consumație o cantitate de 2570 litri de vin. În conformitate cu art. 12 din zisa lege și art. 26 din legea băuturilor spirtoase din 14 Ianuarie 1928, a fost condamnat să plătească fiscoi suma de 3805 lei, în doitul taxelor de consumație. Contravenientul George Ciupag făcând apel, Tribunalul Dolj secția I prin sentința civilă No. 335/926 a admis apelul și l'a apărât de amenda către fisc, la care fusese condamnat, motivând că din moment ce el, proprietarul viei, a avizat percepția ca să încaseze taxele la băutura ce voia să transpoarte, a îndeplinit cerințele art. 9 din legea fondului comunal, iar vina neînscrierii taxelor rămâne în sarcina receptorului;

Ministerul de finanțe făcând recurs, Curtea de Apel Craiova, ca instanță de casare — a respins recursul prin deciziunea No. 58 din 9 Noembrie 1926, atacată cu recursul de față în interesul legii, și a confirmat sentința Tribunalului, motivând că contravenientul Ciupag, în calitate de producător de vinuri, este exonerat de sancțiunea legală numai prin singurul fapt că a anunțat pe receptor de ridicarea produsului său dela vie, permițându-și de a-l ridica fără plata taxelor către fisc. Curtea adaugă că numai în ipoteza când producătorul vinde produsele altei persoane, el este obligat să nu lase a ridica marfa mai înainte de a se plăti taxa, iar în caz de contravenție atât producătorul cât și cumpărătorul cad sub sancțiunea prevăzută de art. 12 din legea fondului comunal;

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiile art. 21 din legea pentru Curtea de Casație și Justiție, Ministerul public, direct sau luând înțelegere cu Ministerul justiției, va putea ataca înaintea Curții de Casație pentru rea interpretare a legii hotărârile desăvârșite și actele celorlalte instanțe judecătorești în pricini civile, chiar când nu se vor ataca de părțile interesate, însă numai în interesul legii și după expirarea termenului de recurs. Deciziunea de casare ce va interveni în asemenea cazuri nu va avea nici un efect pentru părți;

Având în vedere că din dispozițiile acestui text de lege rezultă că recurs în interesul legii se poate face numai în acel caz când părțile nu au uzat de dreptul lor de recurs, deoarece contra unei hotărâri pronunțată în recurs este inadmisibil un drept în al doilea recurs, în afară de cazul când hotărârea s'a dat cu exces de putere sau necompetință, ceiace în speță nu există, deoarece motivul privitor la exces de putere nu este desvoltat.

Astfel fiind, recursul de față urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I-a

Audiența de la 20 Aprilie 1929

Președinția d-lui D. Volanschi Prim-Președinte

C. Chiriac cu Cleopatra Chiriac.

DIVORT. — NEPREZENTAREA SOȚULUI RECLAMANT PENTRU CONSILII ÎNAINTEA PREȘEDINTELUI TRIBUNALULUI. — DEZISTARE. — DACĂ ACȚIUNEA POATE FI RESPINSĂ CA NESUSȚINUTĂ.—ART. 22 COD. CIVIL.

DIVORT.—NEPREZENTAREA SOȚULUI RECLAMANT PENTRU A PRIMI CONSILII. — DACĂ ÎN CAZ CĂ PREȘEDINTELE ÎI RESPINGE CA NESUSȚINUTĂ ACȚIUNEA, SENTINȚA POATE FI APELATĂ.—RECURS ÎN CASARE.—ART. 221 ȘI 244 C. CIVIL.—ART. 27 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE.

1^o Când soțul care a intentat acțiunea de divorț nu se prezintă înaintea președintelui pentru a i se da consilii, după cum prevede art. 221 cod. civil, urmează a fi considerat că a renunțat la acțiunea sa, ast-fel că președintele în acest caz nu-i poate respinge ca nesusținută acțiunea, ci trebuie numai să constate dezistarea reclamantului de la acțiunea sa; acesta însă nu pierde dreptul de a intenta o nouă acțiune de divorț, întemeiată pe aceleași motive.

2^o În caz când la termenul sorocit pentru darea consiliilor, președintele Tribunalului în mod greșit în loc de a considera pe soțul reclamant ca dezistat de la acțiune, îi respinge acțiunea ca nesusținută, în contra unei asemenea sentințe nu poate exista drept de apel, de oarece art. 244 prevede categoric numai când poate fi exercitat acest drept în materie de divorț; ast-fel că reclamantul dacă voește să discute temeinicia unei asemenea sentințe, nu o poate face de cât pe calea recursului în casație prevăzut de art. 27 al legii pentru Curtea de Casație.

No. 5 — Respins ca inadmisibil apelul făcut de C. Chiriac în contra sentinței cu No. 114 din 23 Decembrie 1927 a Președintelui Tribunalului Fălticeni în proces de divorț cu soția sa Cleopatra C. Chiriac.

S'au ascultat d-nii avocați Rodoș pentru apelant și V. Alexandrescu pentru intimată.

Curtea,

Având în vedere că Constantin Chiriac a intentat acțiune de divorț înaintea Tribunalului Fălticeni în contra soției sale Cleopatra Chiriac; că prin ordonanța președintelui Tribunalului din 9 Noembrie 1927 ambii soți au fost citați înaintea sa, pentru a le da consilii conform art. 221 cod. civ.; că la termenul fixat s'a prezentat soția, iar soțul reclamant a lipsit; că președintele tribunalului prin sentința No. 111 din 23 Decembrie 1927 a respins ca nesusținută acțiunea de divorț intentată de Constantin Chiriac;

Că în contra acestei sentințe, sus numitul a declarat apel; că soția susține înaintea Curții, că apelul este inadmisibil pentru motivul că acțiunea nu se afla înaintea tribunalului ci la consilii;

Având în vedere că atunci când soțul care a

intentat acțiunea de divorț nu se prezintă înaintea președintelui pentru a i se da consiliu, după cum prevede art. 221 cod. civ., urmează a fi considerat că a renunțat la acțiunea sa; că președintele tribunalului chemat ca să dea consiliu, trebuie să constate dezistarea reclamantului dela acțiunea sa, care nu pierde dreptul de a intenta o nouă acțiune de divorț, întemeiată pe aceleași motive;

Că, după cum s'a arătat, președintele tribunalului, a respins acțiunea ca nesuștinută; că această hotărâre nu poate fi considerată că are autoritatea lucrului judecat, pentru motivul că acțiunea de divorț nu se afla înaintea tribunalului, nu intrase deci în faza procedurii contencioase; că respingerea acțiunii de către președintele tribunalului nu poate fi interpretată din punct de vedere juridic decât în sensul că a considerat acțiunea de divorț ca neavenită;

Având în vedere că codul civil a instituit înaintea tribunalului o procedură specială în materie de divorț, în scopul de a da posibilitatea soților de a se împăcă; că înaintea Curții de Apel prevede că apelul se va judeca de urgență, ceea ce exclude competența Curții de a parcurge procedura dela prima instanță;

Că, prin urmare chiar dacă s'ar admite în specie că președintele tribunalului a respins în fond și fără competență acțiunea de divorț, totuși apelul în contra sentinței de respingere a acțiunii este inadmisibil, de oarece Curtea de Apel nu are cădere de a da consiliile cerute de art. 221 c. civ., darea acestor consilii fiind de competență exclusivă a președintelui Tribunalului; că de asemenea procedura divorțului înaintea tribunalului nu poate fi eludată, rămânând a se satisface numai procedura urgentă dinaintea Curții de Apel; că instanța de apel n'ar putea reforma sentința tribunalului și a trimite ca acțiunea să fie judecată din nou de tribunal, pentru motivul că nu poate obliga tribunalul la aceasta;

Că, în afară de aceste considerațiuni, art. 244 c. civ., prevede categoric că dreptul de apel nu este admisibil decât în contra sentinței de admisiune, sau a judecării definitive dată de Tribunalul de prima instanță în materie de despărțenie; că în consecință nu poate fi drept de apel în contra sentinței dată de președintele tribunalului la termenul sorocit pentru darea consiliilor;

Având în vedere că reclamantul, în cazul în care ne preocupă, dacă vrea să discute temeinicia sentinței pronunțată de președinte, nu o poate face decât pe calea recursului în casație prevăzut de art. 27 al legii pentru Curtea de Casație;

Având în vedere că din faptele expuse rezultând că apelul este inadmisibil, urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: D. Volanschi, M. Haralamb, Em. Dragomir, M. Possa.

Opiniune:

Art. 244 c. civ. aplică în materia specială a divorțului principiul de drept comun, al celor două grade de jurisdicție (art. 316 din pr. civ.). Art. 244 c. civ. prevede pe lângă apelul „în contra sentinței de admisiune“ și apelul în contra sentinței prin care se respinge o acțiune de divorț de către tribunal, ceea ce rezultă din modul redactării și termenii întrebunțați, căci textul după ce se referă la primul caz, adaugă „sau a judecării definitive date de tribunalul de primă instanță în materie de despărțenie“.

Tot o astfel de judecată prin care se respinge ca nesuștinută acțiunea de divorț a lui Const. Chiriac contra soției sale Cleopatra Chiriac, conține și sentința tribunalului Fălțiceni No. 111 pronunțată în ședința publică din 23 Decembrie 1927 de către judecătorul unic, asupra căreia s'a făcut apelul de față;

Eroarea comisă de judecătorul care a pronunțat-o cu prilejul dării consiliilor — ceea ce evident că nu trebuia să facă — nu poate influența cu nimic asupra regulilor de mai sus și tocmai asupra acestui exces de putere urmează a se pronunța mai întâi instanța apelativă de fond, sub ultima cenzură a Curții de Casație;

În mod legal sau nelegal, o sentință prin care se pune capăt unei acțiuni de divorț, prin respingerea ei, a fost pronunțată de tribunal în primă instanță și pentru aceste motive suntem de părere că singura cale de atac de care partea nemulțumită poate uza în prim rând este apelul la Curte.

Semnat: E. Petit.

TRIBUNALUL COVURLUI S. II-a

Audiența de la 24 Aprilie 1929

Președinția D-lui G. Aburel, jude de ședință

Iulian Masler și B. Waldman cu Iosef Guelfman.

FALIMENT. — MORATORIU. — REVOCARE. — ART. 841 C. COM.

Nedepunerea situațiilor lunare la fie care sfârșit de lună, — actele justificative nefiind vizate de comisiunea de supraveghere — trecerea pe tabloul de creditori a unor persoane cari în realitate, prin cea mai elementară compensațiune, sunt debitori, cum și trecerea pe tablou a unor creditori fictivi, sunt elemente suficiente de apreciere cari potrivit dispozițiilor art. 841 cod. com. pot conduce la revocarea moratorului și la declararea de îndată a falimentului, și aceasta cu atât mai mult în cazul când există certitudine că în timpul rămas nu vor putea fi achitați toți creditorii.

No. 254.— Revocat moratoriu și declarat în stare de faliment comerciantul Iosef Guelfman în urma cererilor făcute de Iulian Masler și B. Waldman.

Tribunalul,

Asupra petițiilor înreg. sub No. 5294 și 5903 din 1929 la acest Tribunal prin care Iulian Masler și B. Waldman cer revocarea moratorului ce a fost acordat comerciantului Iosef Guelfman și declararea acestuia în stare de faliment.

Având în vedere susținerile părților și actele dela dosar.

Având în vedere că la data de 27 Februarie 1928 comerciantul Iosef Guelfman solicitând acestui Tribunal un moratoriu, la 1 Mai 1928 — adică peste două luni de zile — prin sentința No. 165, i s'a acordat pe timp de șase luni moratorul cerut, stabilindu-se cu acea ocazie că moratoristul are un pasiv de 9.168.460 lei, iar la data de 5 Decembrie 1928 prin sentința No. 459, i s'a acordat un al doilea moratoriu tot pe timp de șase luni, deși s'a constatat prin chiar sus menționata sentință că în durata primului moratoriu a achitat numai 3.045.512 lei din pasivul său, adică mai puțin de 1/3 din datorii, dar a fost în schimb obligat a depune din lună în lună situațiuni despre mersul comerțului, despre încasările făcute și plățile efectuate însoțite de acte justificative și vizate de majoritatea membrilor din comisiunea de supraveghere.

Că, din cele ce preced se vede cum că această măsură a fost luată de Tribunal tocmai din lipsa unei complete confiențe în buna credință a moratoristului și în scopul unei mai posibile controlări a operațiunilor sale comerciale, în special acelea relative la modul lichidării creanțelor sale.

Având în vedere că moratoristul a nesocotit complet aceste obligațiuni impuse de Tribunal, cărora nu s'a conformat câtuși de puțin, căci din verificarea dosarului se stabilește cum că nu a depus situațiunile lunare la fiecare sfârșit de lună — ei cu întârzieri de 10—15 zile — și că nici nu a prezentat măcar mai întâi aceste situațiuni comisiunii de supraveghere numită de Tribunal pentru ca aceasta să le examineze împreună cu actele justificative și să le vizeze, căci deși această comisiune se vede a fi compusă din cinci membri, totuși aproape nici un act justificativ nu se vede a fi vizat decât cel mult de către un singur membru ce este în mod constant Adolf Zisu.

Că, nesocotindu-se măsura luată de Tribunal în scopul mai sus văzut, dispăre și singurul mijloc de control posibil asupra modului real de cum conduce moratoristul operațiunile comerciale și lichidarea pasivului său, iar în schimb apare prezumțiunea de fraudă și rea credință în sarcina sa care numai cu aceste intențiuni a putut să treacă atât de ușor asupra unor îndatoriri impuse de instanța ce i-a acordat moratorul.

Că această prezumțiune se transformă în certitudine atât prin aceia că moratoristul nu poate aduce nici o justificare serioasă pentru a explica și scuza aceasta dubioasă atitudine a sa, cât și prin cel puțin neglijența supraveghere exercitată de sin-

gurul membru din comisiunea de cinci căruia moratoristul înțelegea a prezenta situațiunile lunare și actele justificative, care la pg. 407 vol. II se vede a fi vizat și semnat o chitanță de descărcare în valoare de 50.000 lei nesemnată de nimeni (actul a fost vizat de noi spre neschimbare). — Ori numai din această împrejurare că moratoristul înfățișează actele numai unei persoane în loc de cel puțin trei, care persoană vizează ori și ce i se prezintă fără măcar a verifica cât de superficial conținutul, nu rezultă pertinenta concluzie de întemeiată suspiciune asupra operațiunilor moratoristului ce evident că nu mai poate căpăta încrederea Tribunalului spre a i se mai menține favoarea moratorului?

Că această soluțiune este chiar imperios edictată de lege, ce prin art. 841 al. 2 c. com. dispune clar și categoric că dacă moratoristul nu îndeplinește obligațiunile impuse de Tribunal, moratoriul va fi revocat, putându-se lua această măsură chiar din oficiu.

Având în vedere că sus citatul art. 841 dispune revocarea moratorului, printre altele, și pentru motivul descoperirii în timpul duratei sale inexistenței unora din datoriile declarate de moratorist, aceasta fiind iarăși socotită de text ca o prezumție legală de fraudă din partea sa și deci unde e fraudă sau rea credință nu poate fi morator.

Având în vedere că din tabloul de creditori prezentat de moratorist la 25 Octombrie 1928 cu ocazia solicitării secundului moratoriu se vede a figura și numele de *Aurica Oriol*, iar din procesul-verbal din 31 Octombrie 1928 de adeziunile creditorilor se vede a fi votat pentru acordarea moratoriului și *Surica Aurel* creditoare cu 20.000 lei, iar din situațiunea prezentată de moratorist pentru luna Ianuarie 1929 se vede a fi trecută ca achitată cu 20.000 lei și creditoarea în compt *Surica Aurel*.

Că, din interogatorul administrat astăzi în instanța moratoristului se stabilește că *Aurica Oriol* este una și aceeași persoană cu *Surica Aurel*.

Că, însă, atât din procesele-verbale din 4 Octombrie și 12 Noembrie 1928, aflate în copie la dosar vizate de noi, cât și din interogatorul moratoristului rezultă că în baza cărții de judecată No. 1339 dată de Judec. Ocol II Galați, sus indicata creditoare a moratoristului pentru suma de 20.000 lei, devenea și debitoare a acestuia pentru suma de 53.000 lei încă dela data de 25 Iunie 1928, deci prin cea mai elementară compensațiune nu numai că la data introducerii cererii pentru secundul moratoriu această persoană nu mai putea fi creditoarea moratoristului, dar eră chiar debitoare sa cu suma de 33.000 lei. — Ori, după cum am văzut, nu numai că moratoristul o trece ca creditoare pentru a-și asigura majoritatea voturilor în număr, dar nici nu operează în registrele sale creanța ce o avea contra acesteia, aceasta evidențiind că totul eră numai o mistificare.

Că, tot din procesele-verbale sus indicate mai re-

zultă că la 12 Noembrie 1928 scoțându-se în vânzare mobila debitoarei Surica Aurel în contul moratoristului, se realizează în beneficiul acestuia suma de circa 7.000 lei prin adjudecarea acelei mobile asupra cumpărătorului N. Leibovici, ce este procuristul și funcționarul moratoristului, după cum o afirmă acesta însăși. Totuși, după cum rezultă din situația pe luna Ianuarie 1929, acesta trece ca achitată pe creditoarea-debitoarea sa Surica Aurel cu suma de 20.000 lei ce pretinde că o datora, iar nu i-o scade iarăși prin cea mai firească compensație din restul datoriei de circa 46.000 lei ce mai avea de luat dela această Surică Aurel, din vânzarea averii căreia nu scosese decât 7000 lei.

Că explicația ce cată a o da moratoristul, care susține că a renunțat la creanța ce-o avea contra debitoarei sale de oarece aceasta fiindu-i rudă a dorit a-i face o liberalitate, este de natură a-i compromite și mai mult situațiunea sa, căci cum ar fi de conceput a se admite ca moratoriștii să facă donațiuni din gajul creditorilor?!

Că însă această explicație nici nu poate fi privită ca serioasă, căci dacă moratoristul eră animat cu așa de frumoase sentimente față de ruda sa încât i-a făcut daruri de zeci de mii de lei, atunci cum se explică faptul că cu puțin timp mai înainte nu s'a înduioșat a-i vinde la licitație publică întreaga ei avere mobilă pentru infima sumă de 7.000 lei?

Că operațiunile frauduloase se stabilesc tot mai mult în sarcina moratoristului rezultă și din împrejurarea că a indicat pe această debitoare când sub numele de Aurica Oriol, când sub acela de Surica Aurel, nu dintr'o eroare contabilă așa cum caută astăzi a explica, ci cu perfectă intențiune frauduloasă, căci deși la pg. 230 vol. II găsim în lista creditorilor achitați până la 1 Mai 1928 și pe Surica Oriol cu 20.000 lei — deci întreaga creanță ce se pretinde a se fi datorat — totuși la pg. 238 Vol. II vedem că la 31 Octombrie 1928 votează pentru acordarea moratorului și Surica Aurel creditoare cu 20.000 lei. — Mistificarea de nume eră deci făcută în scopul următoarei fraude, care a reușit prin faptul că s'a obținut moratorul: s'a trecut o creditoare fictivă pe care se pretinde a o fi achitat în timpul primului moratoriu pentru a se mări suma creanțelor achitate, deci pentru a satisface una din condițiunile cerute pentru a se putea acordă al doilea moratoriu, apoi se trece din nou aceiași creditoare sub un nume puțin diferit spre a face posibilă o confuzie, pentru ca votând pentru acordarea secundului moratoriu să se mărească votul favorabil al creditorilor în număr și sumă.

Că această mistificare a fost intenționat făcută și prin comun concert cu persoana al cărei nume se modifică dela o zi la alta, după trebuință, reese și din faptul că și această persoană semnează tot în mai multe chipuri și anume așa fel ca să concorde cu interesele moratoristului; căci într'adevăr la pg. 70 verso vol. I, găsim trecută în lista de creditori prezentată de moratorist pentru solicitarea primului

moratoriu pe Surica Oriol, iar la pg. 184 vol. I, se găsește procura dată de această creditoare d-lui adv. Cr. Teodoru — apărătorul moratoristului — prin care îl autoriză a se prezenta la convocarea creditorilor ordonată de Tribunal și de a vota cum va crede du cuviință, pe care procură o semnează tot cu numele de Surica Oriol, așa cum îl indicase moratoristul. Apoi mai târziu când urmează a se lua adeziunile pentru secundul moratoriu, această creditoare este trecută în tablou, pg. 231 verso vol. II, sub numele de Surica Aurel, iar dânsa semnează tot Surica Aurel procura, pg. 162 vol. II, dată pentru adeziuni, urmând deci și de această dată denumirea-i dată de moratorist. — Ori, dacă din partea debitorului ei s'ar mai fi putut concepe până la un anumit punct a nu-i cunoaște exact numele, sau a i-l copia greșit, apoi din partea însăși a indicatei persoane nu s'ar mai putea în mod serios susține că nu-și cunoaște exact propriul ei nume, sau că l-a semnat eronat din nebagare de seamă!

Având în vedere că în afară de aceste constatări de mai sus ce stabilesc pe deplin machinațiunile frauduloase utilizate de moratorist pentru obținerea moratoriului, cât și inexistența creanței sale pe care a declarat-o a o avea față de Surica Aurel sau Aurica Oriol.

Având în vedere că atât din lista creditorilor depusă de moratorist cu ocazia primului moratoriu (pg. 2 verso vol. I), cât și din acelea depuse cu ocazia secundului (pag. 2 și 231 vol. II) se vede a fi trecută creditoarea L. (Leia) M. Tenenbaum, ori din certificatul No. 784/1929 eliberat de sindicatul falimentelor de pe lângă acest Tribunal se stabilește că această presupusă creditoare ce a fost declarată în stare de faliment la 20 Decembrie 1928, nu a trecut în lista debitorilor ei pe moratorist, de unde ar rezulta că și această datorie este inexistentă.

Că moratoristul prin apărătorul său însă caută a demonștra această nepotrivire prin explicația verosimilă în principiu cum că creanțele pe care le-a eliberat numitei trecându-le în registre pe numele ei, au fost mai târziu transmise de aceasta, fapt pe care neputându-l ști a considerat-o tot pe creditoarea inițială ca aceia existentă.

Că însă această susținere este neîntemeiată în fapt se constată din însăși creanțele achitate către această Leie Tehnenbaum, aflate la dosar vol. II pg. 436—7, din examinarea cărora se stabilește că ele nu au fost girate către nimeni, că deci rămâne stabilit faptul descoperirii de creanțe inexistente declarate de moratorist, element ce iarăși după cum am văzut conduce la revocarea moratorului.

Că, pe lângă toate acestea,

Având în vedere că art. 841 c. com. prin dispozițiunile sale finale conchide la revocarea moratorului și pentru împrejurarea când este certitudine că moratoristul nu-și va putea achită integral datorile sale.

Având în vedere că al doilea moratoriu fiind acordat pe timp de șase luni la data de 5 Decembrie 1928, înseamnă că expiră la 5 Iunie 1929, adică peste o lună și 12 zile.

Că, dacă în cele 6 luni a primului moratoriu moratoristul a achitat, după cum am văzut mai la început, 3.045.512 lei, înseamnă că a putut plăti cam 500.000 lei pe lună, iar dacă după totalizarea sumelor arătate de el ca plătite pe lunile Noembrie 1928—Martie 1929 (a se vedeă cele cinci situații justificative prezentate în secundul moratoriu) văzându-se că a achitat în aceste luni suma de 4 milioane 031.035 lei, rezultă că a putut plăti circa 800.000 lei pe lună, ori făcând media se poate stabili că posibilitatea de plată a acestui moratorist este de 650.000 lei pe lună.

Că aceasta înseamnă că într'o lună și 12 zile el ar putea plăti numai circa 870.000 lei, deci nici jumătate din datoriile ce le mai are, care, luând în seamă că au fost de 9.168.460 lei și că în primul moratoriu s'a plătit 3.045.512 lei, iar în secundul până în prezent 4.031.035 lei, se stabilește a mai cifra la 2.091.913 lei, adică o sumă ce nu ar putea-o achita decât în circa 2 luni și 10 zile, deci restul de timp rămas este vădit nesuficient achitărei tuturor creanțelor.

Că așa dar moratorul are a fi revocat și pentru acest motiv.

Având în vedere că cele trei condițiuni cerute de art. 695 c. com. pentru ca cineva să fie declarat în stare de faliment sunt necontestate de Iosef Guelfman ce nu neagă nici calitatea sa de comerciant, nici că datoriile sale sunt comerciale și nici că este în stare de încetare de plăți, care ultim fapt se mai stabilește și cu calculul făcut mai sus, scăzându-se datoriile achitate din acelea existente a-junse toate la scadență.

Că, deci, fiind fondate și cererile de declararea comerciantului Iosef Guelfman în stare de faliment, urmează a se admite ca atare.

Având în vedere că din analiza făcută mai sus cu ocaziunea examinării condițiilor revocării moratorului, au rezultat grave indicii de fraudă în sarcina falitului, urmează a se dispune și arestarea sa.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Aurel L. Vidrașcu, jude de ședință, revocă moratoriul¹⁾.

Semnați: *G. Aburel, A. Vidrașcu.*

Notă 1^o.—Curtea de apel din Galați S.I sub președinția D-lui Eugen Bonachi, Prim-Președinte, în audiența, de la 8 Iunie 1929 prin decizia cu No. 43, și-a însușit în totul motivele din aceasta sentință pe care o confirmă. N. R.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în restanță a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat.

Tabla de materii se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului fără altă plată suplimentară.

JURISPRUDENȚA STRAINA

COMPETINȚA.

(Acțiune relativă la un imobil. — Tribunal civil. — Construcțiuni accesorii comerțului).

Acțiunile relative la imobile sunt în principiu și prin esență de natură civilă și scapă, din cauza acestui caracter, competenței tribunalului de comerț; ele nu pot fi reținute decât în chip excepțional de jurisdicția comercială când au o legătură directă cu un fond de comerț.

În special, un comerciant care tratează cu un anteprenor pentru construcția sau transformarea unui imobil nu poate fi justițiabil de jurisdicția comercială decât dacă ar fi vorba de imobilul în care își exercită comerțul sau industria sa, sau de un imobil destinat la dezvoltarea acestui comerț sau acestei industrii.

C. Nancy, 30 Ian. 1928.

*Sirey rép. comm.
No. 7/1928. No. 2704*

Bibliografie

„**Noua procedură accelerată**”, comentată și adnotată de **Em. Dan avocat**, care trebuia să apară în cursul luni August, *va apare în primele zile ale lunii Octombrie*. Aceasta din cauză că în *Monitorul Oficial* n'a apărut încă sfârșitul desbaterilor din Camera deputaților, la această lege.

TRIBUNALUL ILFOV, Secția I. Com.

ORDONANȚA No. 18590.

1929 Septembrie 2

Noi Președințe Tribunalului Ilfov Secția I Comercială.

Având în vedere petițiunea iureg. la No. 31815/929 prin care d-l Barasch Mendelovici din București strada Petre Cernea No. 14, cere a se îndeplini formalitățile legale cu privire la pierderea unei polițe în alb în valoare de lei 100.000, semnată de d-l Isidor Weitzmann, domiciliat în București, calea Dudești No. 21.

Văzând dispozițiunile art. 355 cod. com.

Ordonăm :

Ca oricine posedă una poliță în alb, în valoare de lei 100.000, semnată de Isidor Weitzmann, domiciliat în București, calea Dudești No. 21, ce a fost pierdută de către petiționarul Barasch Mendelovici din București, strada Petre Cernea No. 14, să o prezinte la Grefa acestei secțiuni în termen de 40 zile dela data publicării și afișării prezentei ordonanțe, cunoscând că în caz contrariu, se va declara nulă și fără valoare, față de deținător.

Prezenta ordonanță, se va afișa la Primărie, în Sala Tribunalului și la Bursă, publicându-se în *Monitorul Oficial* și în ziarul „Dreptul”.

Președinte, (ss) *Scarlat Costinescu.*

Grefier, (ss) *N. Popescu*

Dosar No. 4522/929.